

testiranju, ki zajame vse učence vseh državnih javnih šol, rezultati pa potem ne vplivajo samo na razvrščanje učencev, ampak vplivajo na obstoj posameznih šol, precej strokovnjakov nasprotuje. »Trdil bom, da je sicer nekaj testiranja povsem legitimnega, sedanje prakse testiranja z visokimi zahtevki pa so nasprotni našim najbolj ubranljivim vzgojno-izobraževalnim smotrom.«¹⁸ Mednarodne raziskave, o katerih tu govorimo, torej pomenijo »nekaj tistega legitimnega testiranja«, ki shemo družbe znanja uveljavlja v globalnem okviru. Raznolike kulturno utemeljene reakcije so razumljive in, ne nazadnje, prispevajo k iznajdbi novih prijemov v šolski politiki in raziskovanju. Čeprav – kot smo opozorili v tem besedilu – ni lahko najti »povratne zanke« od pridobljenih ugotovitev do konceptov za npr. izboljšanje rezultatov do naslednjega testiranja ali za spremembo posameznih izobraževalnih pristopov, pa je velikanski prispevek teh raziskav v tem, da nazorno postavi problem »povratne zanke« in nas prisili k artikuliranju teoretskih odgovorov. Le-ti seveda nikoli ne morejo biti dovolj precizni in nazorni, vendar pa je gotovo, da poganjajo poglobitni agregat refleksivne družbe, vzgojo in izobraževanje.

¹⁸ Harvey Siegel, High stakes testing, educational aims and ideals, and responsible assessment, *Theory and Research in Education* Vol. 2, št. 3 (November 2004), 219.